

Atentatas prieš Urugvajaus prezidentą G. Terra

Prezidentas jau sugrįžo iš kelionės

Brazilijos respublikos prezidentas Getulio Vargas sugrįžo į Rio de Janeiro. Prezidentas aplankė Argentinos respubliką ir grįždamas buvo sustojęs Urugvajuje.

Cako karas gal bus sustabdytas

Tarp Bolivijos ir Paragvajaus karas Čako raistuose taip nuvargino abi valstybes, kad jau padarytos karo paliubos ir vedamos taikos derybos. Manoma gal šios beprasmiškos žudynės baigsis. Šitas karas ėjo ne dėl kariaujančių valstybių interesų, o dėl užsienio kapitalistų riskalų.

Areštai Urugvajuj

Po nepavykusio atentato prieš Urugvajaus prezidentą Gabriel Terra, Montevideo mieste daugybė žmonių areštuota, kurie yra įtariami dalyvavę tiesioginiai ar netiesioginiai atentate prieš prezidentą.

Kiek žuvo vokiečių didžiajame kare

Vokiečiai paskelbė statistiką, kiek vokiečių sunaikino Didysis pasaulio karas, kurį didžiausi žmonių despotai sukėlė. Vokiečių paskelbtos žinios sako, kad užmuštų vokiečių per karą yra 2,035,897; 100,000 žmonių dingo be žinios o apie 5 milijonus liko sužaištų. Tai tokie yra žmonijai «nuopelnai» iš «dievo pateptų» karalių. Ir už tuos galvažudžius kunigai liepia žmonėms melstis,

Pavogė turtuoli, jo šoferį ir jo visą sargybą

Havanos, Kuboj, mieste turtuolis Antonio San Miguel, šiomis dienomis tapo «kidnaperiu» pavogtas. Su juo dingo jo šoferis ir sargai, kurie turtuolį saugojo. Policija dabar jų visų ieško ir nori susėkti žmogvogius.

Nori atimti komunistams pašalpa

Amerikos J. V. bedarbių yra dar 10 milijonų žmonių. Valdžią bedarbiams duoda pašalpas, nežinodama kokių įsitikinimų bedarbiai yra. Bet atsirado tokių reakcionierių, kurie pradėjo kelti balsą ir agituoti, kad komunistams bedarbiams būtų atimta pašalpa, nes jie esą tuos pinigus atiduoda komunistinei agitacijai. Dėl šio reakcionierių balso pažangioji spauda pažymi, kad jei komunistams valdžia atims pašalpa tai ir klerikalams pašalpa turi būti atimta, nes jie tuos pinigus aukoja klerikalizmo palaikymui.

Rozveltas atvyksta Brazilijon medžioti

Amerikos J. V. pulkininkas Rozveltas, sūnus buvusio Amerikos prezidento, atvyksta Brazilijon į Mato Grosso medžioklėn.

Benės pas Sovietus
Čekoslovakijos užsienio reikalų

Pries fasizma ir imperializma

ITALIJOS-ABISINIJOS KONFLIKTAS KASDIENA ASTREJA

Prezidenta pasovė nacionalistu partijos deputatas

Pereitą sekmadienį, kuomet Brazilijos prezidentas Getulio Vargas vėšėjo Urugvajuj ir drauge su Urugvajaus prezidentu Gabriel Terra dalyvavo arklių lenktynėse suruošose Brazilijos prezidento garbei, Urugvajaus nacionalistų partijos ex-deputatas buvo pasikesinęs nušauti prezidentą Terra į kurį paleido šūvį ir lengvai prezidentą sužeidė. Pats šovikas, kurio vardas Bernardo Garcia, irgi norėjo nusižudyti, bet taip pat tik susižaidė. Sužaiestas prezidentas tuojau buvo nugabentas į namus. Sužaidimas pasirodė lengvas ir Gabriel Terra ant rytojaus galėjo daly-

vauti suruoštam Brazilijos karo laivų «São Paulo» bankete. Kuomet Bernardo Garcia šovė į savo prezidentą, Getulio Vargas irgi visai netoli Gabriel Terros stovėjo. Taip kad be maž ko galėjo pataikinti ir Brazilijos prezidentui. Po šio atentato policija stojo ant kojų ir prasidėjo areštai. Laikraščiai praneša, kad yra labai daug araštuotų žmonių, kurie yra ištariami nepalankumu dabartinei vyriausybei, Gabriel Terra diktatūrai. Kol Urugvajuj buvo demokratija ir laisvė, tol ir atentatų tenai nebuvo. Tas rodo, kad diktatoriai patys sau išsiaugina priešus.

Brazilijos darbininkai demonstruoja pries fasizma ir imperializma

Nesenai Brazilijoj susiorganizavo darbininkiška sąjunga, vadinama Aliança Nacional Libertadora, kuri savo manifeste, tarp kitko sako: «Mes pasmerkiame demagogiją ir garantuojame, kad mūsų kova bus tęsiama nepertraukiamai už aiškius, konkrečius tikslus, kurie yra: išlaikymas kuo plačiausių demokratinių laisvių mūsų liaudžiai, išdalinimas žemių tiems kurie ją dirba, tautinis pasiluo savimas iš po imperialistų letenos ne mokant jiems skolti ir nacionalizuojant jų imones...»

Šioji darbininkų organizacija pereitą sekmadienį Rio de Janeiro mieste suruošė milžinišką darbininkų

mitingą, kuriame dalyvavo apie 10,000 žmonių. Kalbėtojų buvo daug, kurie visi pasmerke integralizmą ir imperializmą. Tarpe kalbėtojų buvo ir tokių, kurie buvo integralistų eilėse, bet pamatę ko integralizmas siekia, pasišalino iš jų tarpo. Buvo išnešti protestai taip pat ir prieš sąžinės laisvės varžymą įvedant priverstinį religijos mokymą mokyklose.

Aliança Nacional Libertadora yra vienintėlė Brazilijoj darbininkų organizacija, kuri vadovaudamosi griežtų demokratinių tikslų, jungia Brazilijos darbininkus. Ji turi nemažą iš darbininkų pusės pritarimą.

Afrikos konfliktas gali uzdegti visa Europa

Italijos ir Abisinijos konfliktas Afrikoje kas dieną aštrėja. Anglija pradėjo kreivai žiūrėti į Italiją ir stoja Abisinijos pusėn. Tuo labai nepatenkintas liko Mussolini ir pareiškė jog italų — etiopų konfliktas negali interesuoti Anglijos. Anglijos kišimasis į Afrikos reikalus ir rėmimas Abisinijos nenugązdins mūsų, sako Mussolini, ir prieš kanuoles atstatysime kanuoles. Anglija kontroliuodama Europos politika, taipgi nori turėti įtaką ir Afrikoj. Dėl tokios angų po-

litikos, sako Mussolini, stumiamas pasaulis prie naujo karo, kuriame dalyvaus iš vienos pusės Anglija, Francūzija ir Rusija, ir kitos — Italija, Vokietija ir Lenkija. Japonija būdama surišta su Mandžurija taip pat eis prieš Rusiją. Ir šiandiena jau aišku, tęsia Mussolini, kad Italijos ginčas su Abisinija gali privesti prie pasaulinės katastrofos, kurion daugiausia stumia Anglija.

Italija savo kariuomenę dar vis siunčia Afrikon.

Aliarmo stovis Ispanijoj

Visoje Ispanijoje tapo prailgintas vienam mėnesiui aliarmo stovis. Ispanijos reakcionieriai bijo ginklą nuleisti, nes žino, jog gali prarasti valdžią.

Zuvo 60.000 žmonių nuo žemės drebėjimo

Poreitos savaitės pabaigoje Quetoje įvyko žemės drebėjima kur žuvo

apie 60,000 žmonių. Nuostiliai taip pat dideli.

Hitleris nužudė Schulze

Hitlerio teismas pasmerkė mirti komunistą Fiete Schulze už „valstybės išdavystę“ ir nužudymą, kaip jam primesta, trijų asmenų. Hitleris nuteistojo nepasigailėjo ir Schulze liko nužudytas.

Mirties sprendimas Maskvoje

S. Rusijoj teismas pasmerkė mirti kelis asmenis ir penkis ilgiems metams kalyjimo už nužudymą dviejų komunistų.

Braziliški fašistai mušasi

Rio de Joneiro mieste integralistų centre įvyko fašistų peštynės, kur liko sužaiestas integralistas Heitor Deservon. Dėl šių integralistų peštynių tapo uždarytas jų centras.

Italijoj žemė dreba

Iš Italijos pranešama, kad šiomis dienomis buvo jaučiamas žemės drebėjimas keliose provincijose ir gyventojuose sukėlė baimę.

Japonai vėl pykstasi su kinais

Iš Tokio, Japonijos pranešama, kad tarp japonų ir kinų vyriausybių vėl atsinaujino kviščas. Taip pat pranešama, kad atsistatydino keli kinų vyriausybės nariai.

500 žmonių žuvo nuo audros

Per Amerikos J. V. ir Meksiką perėjo smarkios audros padarydamos daug nuostolių abiejose valstybėse. Pavytynusios upės nuo didelio lietaus užliejo daug framų. Amerikoj priskaitoma iki 500 žmonių žuvusių.

Vėl nauja francūžų vyriausybė

Pereitą savaitę Francūzijoj įvyko vyriausybės krizis, Flandin vyriausybė atsistatydino. Po ilgų pasitarimų vyriausybę sudarė Bouisson. Bet ji gyvavo ne ilgai porą dienų ir atsistatydino. Šiomis dienomis prezidentas pavedė sudaryti vyriausybę buvusiam užsienio reikalų ministeriui Laval, kaip ilgai Laval kabinetas pasiliks, nežinoma.

Kinijoj badas

Iš Sanchejaus praneša, kad Kinijos badaujančių sričių gyventojai, gindamiesi nuo bado, valgo žuvusių žmonių lavonus. Hunano provincijoj mirė badu apie 100.000 žmonių.

Pasto Dėžuotė

Povilas Bagdžius, P. Sinauskas, O. Vasiliauskienė, P. Gudaitis, T. Sablinskis, A. Bagušinskas, A. Vikonis, J. Mazur, K. Užkurėlis, J. Barróto Esteves, V. Urbonytė, A. Ramanauskas, A. Jasinevičius, K. Taujanskis, A. Snučūnas, I. Stankevičius, J. Poškus, D. Venag, J. Sora, A. Paršelis.

Apžvalga

Pavojingiausi tautos priešai

Klerikalai ir visas juodas internacionalas per savo spaudą šaukia, kad bedievybė nuodijanti tautos kūną ir sielą, griaujanti dorovę ir tt. ir ragina auklėtis grynai katalikiškoj dvasioj. Klerikaliskas «Studentų Žodis» apie tai rašo: «Ištautėjimas ir bedievybė yra mūsų tautos didžiausias ir pavojingiausias priešas, kurie nuodina mūsų tautos kūną ir sielą».

J tokias klerikalų nesąmones, labai teisingai atsako «Keleivis» ir nurodo, kad bedievybė yra «tikslus pažinimas gamtos įstatymų ir paliovavimas savo dvasios nuo velnio ir pragaro baimės. Jei kas nuodija žmonių «kūną ir sielą», tai tik religija su prasimanytu užgrabinu gyvygyvenimu, verdančia smala, ragautais velniais ir kitokiais prietaisais».

Vietoj pasakyti tiesa, kad laisvamanybė gadina biznį, klerikalai vaidmainingai šaukia, kad laisvamanybė esanti «tautos pavojus».

«Laisvamanybė yra naudingas kultūrinis tautai judėjimas, nes ji paluosuoja žmones iš dvasinės vergijos. Gi medžiaginiu žvilgsniu duoda tautai dar daugiau apčiuopiamos naudos. Dabar Romos katalikų kunigai skriaudžia lietuvius tautą ne tik tai čiulpdami iš jos sunkiai uždirbtus centus nereikalingoms bažnyčioms statyti, bet ir popiežiaus dvarui užlaikyti. O kiek Lietuvos kaimiečiai sugaišina laiko ir pinigų visokiems kryžiams statyti ir tuščioms pamaldoms? Laisvamaniai sako, kryžių ir bažnyčių nereikia, nes jie nieko nereikia. Popiežiaus dvaras su tūkstančiais dykaduonių mums taipgi nereikalingas. Vietoj maitinti juodąjį internacionalą, lietuviai turėtų geriau pašerti savo galvijus ir patys geriau pavalgyti. O vietoj eikvoti tūkstančius bažnyčių bokštams, varpams ir vargonams, žmonės turėtų sutaisyti kelius ir išgrįsti miestelius, kad nereikėtų purvynė maudyti» («Keleivis»).

Taigi, jeigu lietuviai tauta būtų laisvamaniška, tai kitaip ji šiandieną stovėtų dvasiniai ir medžiaginiai. O jeigu klerikalai šaukia apie «pavojų tautai» iš laisvamanybės, tai jie meluoja. Laisvamanybė, tiesa, pavojų neša, tik ne tautai, o tikrai klebonijų biznui.

O kad bedievybė griauja dorovės pamatus, tai irgi klerikalų melas. Religinis auklėjimas dorovės neapsaugoja. Juk geresnio religijos mokytojo nereikėjo, kaip buvo pralotas Olsauskas, o vis dėlto religija jo dorovės nuo kriminalistinių palinkimų neapsaugojo. Istikimesnio religijos skiepytojo mergaitėms rodos nebuvo už kun Kuprevičių. Ir rezultate, jo mažametės mokinės liko apkrestos biazurionis lytinėmis ligomis.

Iš viso to matome, kad klerikalizmas yra pavojingiausias tautos priešas. O laisvamanybė kovoja su tais priešais dėl tautos dvasinio ir medžiaginio labo.

Patriotai desperacijoj

Musiškiai patriotai taip nusigyveno, kad nebeišmano nei kokių priemonių griebtis savo tautiškam biznui palaikyti. Net iki šiolei būvę geriausi mačiuliškos klikos remėjai, pasmerkę patį Mačiulį ir jo kliką, kaip kolonijos parazitus. Mačiulis pateko į didelę desperaciją. Jis net pradėjo rašyti, kad mūsų laikraštis «gynęs kunigą», kad Uekus — Dutkus yra kunigo «patarėjai». Tai patriotų desperatiškas kledėjimas. Mūsų laikraštis aprašė tik, kaip parapijonai nuėnė Mačiuliui «garbės vainiką», o ne kunigą gynė. Jeigu Mačiulis būtų suorganizavęs kliką ir būtų nūvilkęs kunigui sutoną ar dar kažką, mūsų laikraštis irgi būtų parešęs, bet ar tai būtų Mačiulio gynimas?

Lietuvos valstybė

yra
nepastovi

Sako vokiečiai ir pranašauja jai kritišką padėtį

Vokiečių grasinimai Lietuvai šiandien yra nenaujena. Kaip tik Vokietija pateko į vokiečių tautininkų rankas su Hitleriu priešaky, nuo to laiko Lietuva ir susilaukė sau biazuriausio priešo. Lietuvos tautininkai, kurių rankose šiandieną Lietuvos valdžios vairas, pradžioj tautininkų įsiviešpatavimo Vokietijoje, trynė delnais iš džiaugsmo ir manė su jais pasidaryti geriausiais bičiuliais. Ir tuojau ne tik Klaipėdos krašte, bet ir visoje Lietuvoje leido veikti vokiečiams naciams, kurių veikimas priešė iki to, kad reikėjo griebtis kariuomenės teismo. Bet vokieški tautininkai nusispiovė į lietuviškus tautininkus, nes jiems rūpi ne smetoniskų Lietuvos tautininkų bičiulystė, o daug geresnis kašnelis — tai pati Lietuva.

Ir kaip šiandieną jau matome, vokiečiai ne juokais kalba apie Lietuvos vardo panaikinimą iš Europos žemėlapiu.

Vokietijos užsienių politikos kurso direktorius Lers paskelbė spaudai straipsnį apie Lietuvos padėtį, kur tarp kitko rašoma:

Lietuva gali atsidurti labai nemalonią padėtį, jeigu tik Berlynui ir Varšuvai atsibos politika jų mažojo kaimyno. O tas nemalonus Lietuvos įvykis tą dieną, kai Vokietija ir Lenkija ras tinkamą bendradarbiavimo momentą.

Toliau Lers sako: Lietuvos valstybė neperdaugiausiai pastovi. Iš trijų savo galingų kaimynų, ji jau prieš savę nustatė du. Be to, jokiū būdu negalima būt įsitikinus, kad Lietuvai atsidūrus kritišką padėtį, eitų jai pagalbos Sovietų Rusija.

Ir ištikrųjų, Lietuva atsidūrusi keblioj padėty. Niekad nebuvo taip svarbu Lietuvos vyriausybei turėti pritarimą ir paramą iš plačiųjų liudies masių, kaip šiandieną. Dėl to kuogroičiausia turi būt atsteigta demokratinė tvarka ir prie valstybės valdžios vairo turi būt pašaukta visa Lietuva, sušaukiant seimą. Nes jau per daug pasidarė pavojinga žaisti fasistinė diktatūra ir stumti pavojun visą kraštą.

A. Vainiūtas.

KAGANOVIC — STALINO IPĖDINIS

Sovietu Rusija gali tekti po Stalino Lozorui Moizevičiui Kaganovui. Jisai yra nužiūrimas tinkamiausiu Stalino vietai užimti, kuomet Sovietu diktatoriumis Stalinas pasitarė arba miru. Dabar Kaganovič yra dešinė Stalino ranka. Jo vardas plačiai matosi komunistų partijos literatūroje.

Praeitame komunistų kongrese Kaganovič kalbėjo į dalyvius daug ilgiau negu pats Stalinas, nes jisai turi gerą iškalbą, ko Staliniui trūksta. Pats Stalinas Kaganovičiu padarė savo dešinę ranką. Jis komunistų partijoje nariu jau yra nuo 18 metų amžiaus. Nežiūrint to, kad jis yra senas komunistų veikėjas ir daug pasidarbavęs komunistų partijai, betgi jis buvo nepastebėtas ankstyvesniu Rusijos komunistų partijos vadu, kaip Lenino, Trockio ir kt. Dėl to Kaganovičs Lenino laikais nebuvo iškilęs į viršū. Bet kuomet Stalinas patapo Sovietu diktatorium, tai ir Kaganovič pakilo į antrą vietą ir

gal būt, kaip matoma, gali užimti net Stalino vietą tam pasitraukus. Dabar Kaganovič turi 42 metus amžiaus.

Sakoma, kad Kaganovič yra nepaprastai gabus žmogus. Jis vadovauja visiems kebliausiems komunistų partijos reikalams ir visame pavaduoja Staliną. Kaganovič dabar rūpinasi pagražinti Maskvą ir ją padidinti tiek, kad joje galėtų tilpti dar tris syk tiek žmonių.

Reikia pažymėti, kad Kaganovič yra kilęs iš turtingo žydų luomo ir kaipo tokiam neteko buti nei darbininku, nei kariautoju. Jis iškilo į komunistų partijos viršūnes ir užsitaravo pirmą vietą po Stalino savo pilnu atsidavimu komunistu idėjai, kurią jisai išpažįsta nuo aštuoniolikto metų amžiaus, ir dėl kurios jam teko daug sėdėti caristinės Rusijos kalėjimuose. Kaip senas komunistas Kaganovič yra daug nusipelnęs Komunistų partijai. Todėl nenuostabu, kad jis yra nūmatomas Stalino ipėdiniu.

Kiek Lietuva isleidžia bažnyčioms ir kunigams

Kadangi Lietuvoje bažnyčia nuo valstybės neatskirta, tai iš valstybės išdo, į kurį moka ir netikintieji, jokios religijos nepripažįsta, mokama kunigų seminarijoms ir įvairių religijų dvasininkams.

Vien tik kunigų seminarijoms iš valstybės išdo 1935 m. numatoma išmokėti 367,013 lt. Daug kaštuoja Lietuvos piliečiams ir vyskupu katedros išlaikyti. Pav., Kauno bazilikai iš valstybės išdo išmokama 21,000 lt. Vilkaviškio katedrai 5,000 lt., Panevėžio 4,000 lt. Kaišėdorių 3,500 lt.

Kunigams invalidams irgi mokamos pašalpos iš valstybės išdo. Kauno vyskupijos kunigams invalidams 6,000 lt., Vilkaviškio 8,000 lt., Panevėžio 6,000 lt., Telšių 8,000 lt., Kaišėdorių 9,000 lt.

Algos mokamos ir kitų religijų dvasininkams: 1935 m. sąmatose paskirta: žydams 105,500 lt., evangelikams reformatams 33,760 lt., evangelikams liuteronams 61,760 lt., stačiatikiams 46,000 lt. karajimams 300 lt., mahomedams 2.400 lt. Iš viso kulto reikalams sąmatose paskirta 1 mil.

373 tūkst. 560 litų.

Privatinėms mokykloms pašalpa numatoma: aukštesniosioms mokykloms ir gimnazijoms 717,750 lt. Lietuviškomis privačiomis mokykloms 55,000 lt., žydiškomis 139,000 lt. Lenkų Panevėžio gimnazijai 30,000 lt., Kauno vokiečių gimnazijai 18,000 lt., rusų gimnazijai 12,000 lt.

Seminarijoms (privačioms): «Saulė» Kaune 35,000 lt., «Javnei» Telšiuose 6,200 lt. Vidurinėms mokykloms 80,000 lt. Antaliepės katalikų moterų išlaikomai mokyklai 18,000 lt., «Saulė» Šeduvoje apie 28,000 lt., Žaimelyje liet. vidurinei mokyklai 22,000 lt., Plungės žydų vidurinei mokyklai 3,000 lt., Šiaulių žydų vid. mokyklai 3,000 lt., Utenos žydų vid. mokyklai 3,000 lt.

Stipendijos šiemet sumažintos 200,000 lt., palikta tik 383,000 lt. Menai ir muzikai specializuotis 27,850 lt.; stipendijos specialiejiems mokslams ir kursams 55,900 lt., kultūros organizavimui 56,500 lt. Lietuvių literatūrai remti 7,000 lt., studentu kultūrinėms organizacijoms 3,000 lt., skau-

Konsulū išvažiuojant

Lietuvos konsulas Mačiulis tapo atšauktas iš Brazilijos. Jis išvažiuoja birželio 2 dieną. Per 6 konsulavimo metus Brazilijoje, lietuviai tiek su juo «susigyveno», kad Mačiulio vardas pasidarė «populiariausias» visoje Brazilijos lietuvių kolonijoje. Per tuos šešis metus Mačiulio vardas įaugo į lietuvių koloniją ir atrodė, jog jis paliks ant visados, kad be jo Brazilijos lietuviai né vienos dienos negalės gyventi.

Mačiulis būdamas konsulu, pasidarė tartum koks kolonijos karaliukas. Apart savo tiesioginių pareigų jis norėjo tvarkyti savaip, pagal savo norą ir kolonijos kultūrinį ir ekonominį gyvenimą. Ant savo rato norėdamas sukurti Brazilijos lietuvių kolonijos gyvenimą, Mačialis susilaukė daugiau priešų, negu šalininkų. Mačiulio šalininkais paliko tik tie, kurie tikėdosi iš jo apturėti medžiaginių malonių. Toki, nore ir prieš savo norą, šliaužiojo prieš Mačiulį ir pildė jo valią. Tai visi tie, kurie sudaro «lietuviškų namų» štabą, gaudami iš Mačiulio nuolatinės mėnesines algas bei «sociales pašalpas». Mačiulis savo šalininkus šelpė ne savaip pinigais, bet Lietuvos valstybės lita.

Suprantama, kad visi tie jo šalininkai šiandieną apgailėstauja Mačiulio ir labai norėtų, kad jis pasiilktų dar bent šešetas metų. Kiti apgailėstauja dėl to, kad Mačiulis per ilgai užsiliko Brazilijoje ir labai būtų buvę patenkinti, jeigu jį būtų atšaukus Lietuvos vyriausybė iš pirmųjų metų.

Taigi, yra visokių žmonių su įvairiomis nuomonėmis. Bet ir vieni ir kiti savo nuomonei paremti turi pagrindą. Pirmieji, vadinamieji Mačiulio šalininkai, nori jį turėti ilgiau dėl to, kad naudotis juo malonėmis ir nieko nedirbant gauti nuolatinę pašalpą. Antrieji, vadinamieji Mačiulio priešai, nepatenkinti Mačiulio despotišku elgimasiu ne tik konsulate einant konsulo pareigas, bet ir už konsulato sienų. Nors jis savo galybę mėgina visibms rodyti nors ir nešvariausiomis priemonėmis.

Kaip valdininkas, Mačiulis gal labai tetsingai tas pareigas ėjo ir pildė savo viršininkų įsakymą. Nes mums nėra žinomos duotos jam taisyklės, kaip jis turi elgtis su savo piliečiais atėjusiais į konsulatą. Gal but jam buvo duotas toks įsakymas iš vyriausybės, kad laike darbo valandų konsulate atėjusiam piliečiui nesirodyti ir nekalbėti su juo, jei nėra svarbaus reikalo ir kad sargai kiekvienam atėjusiam piliečiui praneštų, jog konsulo nėra. O jeigu pilietis būtų panori kalbėtis su konsulu, tai konsulas «pasikalba» su juo stovėdamas ant balkono, iškolioja, ikoneveikia pilietį ir liepia eiti iš kur atėjęs.

Jeigu jis taip privalo elgtis su piliečiais pagal jam duotą taisyklę, tai išėina, kad jis savo pareigas atliko ko geriausiai. Bet mums išlieviams tas nepatinka, kad konsulate vietoj patarimų, moralinės pagalbos ir susiramavimo, mes sutinkame biazurūs konsulo žodžius, paniekinimą, ir kartais net grasinimą. Todėl nenuostabu, kad daug lietuvių veng-

(Tąsa 6-tam pusl.)

tams 45,000 lt.

Meno organizacijoms 36,000 lt. (simfoniamis orkestrams ir plastikos meno organizacijoms), chorvedžiams ir muziku dr-jai 1939 m. Dainos dienai rengti 3,000 lt., teatro menai remti 1,000 lt., archeologinėms komisijoms 34,000 lt., senovės paminklams tyrinėti ir apsaugoti 15,000 lt. inventarizacijai (paminklų surašymui) 15,000 lt. Kelionpinigių ir dienpinigių 4,000 lt.

Spaudiniams, vertimams 6,000 lt., autoriams atlyginti 30,000 lt., spausdinimui 65,000 lt., kt. smulkesnėms išlaidoms 7,000 lt.

Da
apie So
Lenino
alkštė.
bendrai
stybių a
nai turi
kur dar
monstr
valstyb
mauzoli
Respub
to įnom
nes čia
raudon
čia glū
istorija.
senieji
mi, kad
pati pr
socialis
vadinda
šiandien
«viena
aikščių»
Ne
matyti
le, sakc
J. Pale
čia istū
liūdnir
kiekvie
stovi p
jais Bl
niais g
mena d
nes ji j
tais K
nėti. P
paversi
viduric
siems i
nu ir
rie did
Maskv
Maskv
Roman
koks
bliūda
garsio
XVII
kaltėi
placiai
galva,
nai nu
formas
Kreml
Žiauru

A
tai ka
Ir tai
nos:
grandi
jimai
Labai
bendr
paraši
echer-
vo r
(yra i
1
kyba,
1860
vergų

už ku
nai d
pasic
duoda
šimtu
valdi
vaisli
mė g
pie 1
tybės
(verg
apie
(dau

Raudonoji Aikštė

Dažnai laikraščiuose skaitome apie Sovietų Rusijos Kremlį, apie Lenino mauzoliejų, apie Raudonąją aikštę. Besilankydami Maskvoje ir bendrai Sovietų Rusijoje svetimų valstybių atstovai ir ekskursantai, būtinai turi pamatyti ir Raudonąją aikštę, kur daromos per visokias šventes demonstracijos, kur stovi milžiniškos valstybės vyriausybės rūmai Kremliaus mauzoliejų kur guli pirmas Sovietų Respublikos vadovas Leninas. Iš viso to įdomiausia yra Raudonoji aikštė, nes čia tartum koncentruojasi visos raudonosios respublikos gyvenimas, čia glūdi gili Romanovų dinastijos istorija. Įdomiausia dar ir tai, kad senieji rusų monarchai lyg nujausdami, kad milžiniška Rusijos valstybė pati pirmoji pasauly pataps raudona-socialistine, ir pastatė šią aikštę, pavadinami ją raudonąja aikšte, kur šiandien, kaip maskviečiai sako, «viena gražiausių pasauly miesto aikščių».

Ne gana Raudonąją aikštę vien matyti kaip Maskvos geografinę detalę, sako vienas Lietuvos žurnalistas, J. Paleckis, bet reikia prisiminti, kad čia istisi istorijos puslapiai, kurių liūdinku čia kiekvienas pastatas, kiekvienas kampas. Ir istiesų, štai stovi prie aikštės milžiniška Vasiliaus Blaženojo cerkvė su savo devyniais gracingais kuoais bokštais primena dar caro Jono Žiauriojo laikus, nes ji pradėta statyti dar 1554 metais Kazaniaus užkariavimui paminėti. Prie šios cerkvės, kuri dabar paversta į muziejų, stovi iš aikštės vidurio perkeltas paminklas seniesiems rusų patriotams pirkliui Mininui ir kunigaikščiui Požorskiui, kurie didžiųjų riaušių metais išgelbėjo Maskvos valstybę 1613 m. išvydami iš Maskvos lenkus ir padėdami įsikurti Romanovų dinastijai. Kiek toliau kažkoks mūrinis pastatas, lyg didelis blūdas su didele kalade vidury. Tai garsioji «lobnoje meste», kur XIV – XVII amžiuose kirsdavo galvas nusikaltėliams. Čia nukrito garsiojo ir plačiai apdainuotojo Stenkos Razino galva, čia Petras Didysis kruvinai numalšino sukilusius prieš jo reformas «streleus». Čia iš aukštojo Kremliaus bokšto lango caras Jonas Žiaurusis žiūrėdavo į «lobnoje meste»

laike kruvinių ekzekucijų. Čia Spasko bokštas su garsiu savo laikrodžiu, kuris pastatytas dar Petro Didžiojo įsakimu ir ne tik valandą muša, bet ir groja. Ilgus metus jis buvo sugdeęs, bet Lenino įsakymu pataisytas, tik dabar jau groja nebe himną «Kol slaven» ir «Preobražensko maršą», bet «Internacionalą». Šio laikrodžio garsai kiekvieną Maskvos pusiaunaktį girdėti per radio.

Raudonoji aikštė seniau buvo vieta, kur būdavo viešai paskelbiami carų manifestai, kur įvykdomos didžiausios pravoslavų bažnytinės iškilės, čia carai pasirodydavo žmonėms po vainikavimosi ar kitokių svarbių įvykių ar iškilmių metu. Retai kur taip ryškiai jungiasi tolimoji Rusijos senovė su naujosios dabartinės Rusijos istorija. Taigi, Raudonoji aikštė ne dabar įgavo savo vardą. Ji taip vadinasi iš gilios senovės.

Raudonosios aikštės centre marmurinių laipsnių piramidės formos stovi Lenino mauzoliejus, kuriame guli Sovietų Sąjungos ir komunistų partijos įkurėjo užbalzamuotas kūnas. Palyginus su visos milžiniškos aikštės plotais mauzoliejus atrodo ne toks didelis. Priešais mauzoliejų tribūna kalbėtojams, o abiejose mauzoliejaus pusėse laipsniuotos tribunos garbės svečiams revoliucinių švenčių paradams, fizinės kultūros būrių, raudonarmiečių ir darbininkų eisenoms žiūrėti. Už Lenino mauzoliejaus yra Komunarų siena, kur palaidotos Spalvių revoliucijos aukos ir žymesni Sovietų valdžios ir partijos veikėjai – Sverdovas, Vorovskis, Frunze ir kt. Kremlio sienoj įmūrytos urnos su Vladimiro, Krasino, Curiupos ir kt. pelenais.

Prie Lenino mauzoliejaus kasdien stovi eilė žmonių, norinčių pamatyti balzamuotą Lenina. Visi paeiliu įleidžiami į mauzoliejų, kur sustoti negalima, bet tikrai praieiti pro Lenino grabą. Leninas guli salkofage su stiklinėmis sienomis. Jo kūnas apvilktas frencu ir ant krūtinės Raudonosios veliavos ordenas ir Ciko nario ženklelis.

Mokyklų vaikai, raudonarmiečiai, darbininkai ir šiaip piliečiai praeina pro grabą ilga eile žiūrėdami į kūną to žmogaus, kurs ir po mirties savo

Kaip naciai gyvena kalėjime

Kauno sunkiųjų darbų kalėjime yra apie 170 kamerų. Taip vadinamų vienučių, kuriose kalio daugiausia po 4 žmones, yra apie 40. Kitose kameroose kalio paprastai nuo 15 iki 25 žmonių. Iš viso šiuo laiku yra apie 1,200 kalinių, jų tarpe ir nesenai nu teistieji hitlerininkai.

Neumanno ir Zasso partijos nariai kalio bendrose kameroose. Tarp savęs jie dažnai ginčijasi, kad vienas perlaug išplepėjęs tardytojui, kitas teisme nemokėjęs atsakinėti. Jie beveik visi mokosi lietuvių kalbos. Pastorius Zassas pačią pirmą dieną papsašė kalėjimo administracijos duoti jam Bibliją lietuvių kalba.

Neumano padėjėjas Bertuleit, tap pat mokina savo vadą lietuviškai. Didžiasias betgi lietuvių kalbos mokytojas yra baronas Roppas. Žmogus, kuris turėjo Lietuvoje dvarus ir anksčiau sakėsi esąs lietuvis, dabar visko nustojo ir kalio drauge su visais, pro tą patį grotyl langą žiūrėdamas į kalėjimo kiemą. Iš karto jis buvo nuo Zasso atskirtas, bet dabar esą jiedu vėl drauge. Ir visi, radę progos su Roppu susitikti, duoda patikrinti jam sąvo lietuvių kalbos pamokas, klausinėja nesuprantamų lietuvių kalbos retesnių žodžių.

Buęs Klaipėdos seimelio pirminkas ir turtingiausias dvarininkas (dvaras apie 2,000 ha.) von Dresleris, mažai su kuo bendrauja. Po literj vi-

paliktomis mintimis ir planais tebevaldo ir tebevadovauja socialistinės valstybės statymo bandymams. Juk nėra to darbo ir sumanymo, kur nebūtų paremtas Lenino frazėmis ir teorijomis. Prie Lenino grabo stovi dieną ir naktį garbės sargyba.

Kremlius, kur telkiasi svarbiausios valstybės įstaigos, pašalinei publikai visai uždarytas ir prie įėjimo į Kremlį taip pat stovi nuolatos sargyba. Tikrai užsienių ekskursantai grupėmis įleidžiami apžiūrėti Kremlio muziejus ir sales. Kiti įleidžiami tik svarbiam reikalui esant.

Raudonoji aikštė, virš raudonų Kremlio sienų, tarp raudonų bokštų su užsilikusiai juodais ereliais, pėvėsuoja raudoniausios pasaulyje respublikos raudonijai veliava. Tai simboliškai jungias senoji istorija su naujausia.

si hitlerininkai iš ryto gauna juodos kavos, 200 gramų juodos duonos ir cukraus. Valgo visi drauge, Dresleris kad ir drauge sėdi prie stalo, tačiau retai su kuo kalba, susirupinęs. Per savo advokatą jis pareiškė užstąsias, kad ir milijoną litų, kad tik jį išleistų laisven, kol vyriausiasis Tribunrlas spsvarstys kasocijos skundą, kurį jie padavė.

Po pusryčių dažniausiai hitlerininkus išleidžia į kiemą pasivaikščioti. Jie vaikščioja visą valandą po du sukdami ratą. Paskui gauna pietus, po kvortą karštos žirnių, kruopų, o kaikceda kopustų sriubos. Į sriubą dedama 30 gramų riebalų ir 150 gr. mėsos kiekvienam kaliniui. Vakarienei duodama vėl sriuba ir 200 gramų duonos. Tas pats duonos kiekis duodamas ir pietums.

Pusiau devintą vakarą visi kaliniai turi miegoti. Hitlerininkai miega ne visi. Dresleris patamsy vaikščioja po kamera iki kokios 12 valandos nakties. Zassas su Roppu ant narų susėdę vis dar tebesišnibžda apie bylą, o dvarininkas Rademacheris pasakoja Neumannui anekdotus.

Nuteistieji mirti 4 hitlerininkai, Pries, Boll, Liep ir Wanagat (Vanagaitis) nuo kitų atskiri. Jie sėdi 3-čiam aukšte, vienutėje, kur kadaise sedėjo pralotas K. Olsauskas, amerikietis Romanas, garsusis komunistas Stasiulis, kunigas Adomauskas ir kiti. Jų kameroj šviesa dega visą naktį, kad sargai galėtų matyti kiekvieną jų sukrutėjimą. Pasivaikščioti juos taip pat leidžia.

Be ko kita, hitlerininkai gauna dar kas savaitę knygų. Į pirtį leidžiamas kas savaitę. Zassas su Neumannu dažnai susibara.

MES ATEINAM

Mes ateinam, kaip šešėliai,
Ties bedugnėm giesmių pint.
Kas numiršta — turim vėlei
Mes giesmėmis atgaivint...
Amžių ūkas velias driekias —
Dengias paslaptis buities...
Virpa dalgis, varpos siekęs,
Varpos liūdnos, be širdies.
Mes, kaip varpos, laukiam nykiai,
Kolei dalgis mus pakirs;
Kolei godos austos tyliai
Susipainios ir iširs...

Balys Sruoga.

Abraomas Linkolnas

Ir juodųjų vergija Amerikoje

(Taša iš 22-ro nr.)

Štai ką čia į kokius jausmus žiūrėti. Ir taip turguose dėdavosi baisios scenos: verkimas, dėjavimai, mušimai, grandinių žvangėjimai, kraujo tekėjimai iš sumuštų žaidų ir tt. ir tt. Labai gražiai apie šiuos turgus ir bendrai negrų vergiją Amerikoje yra parašiusi amerikiečių rašytoja Beecher-Stowe (skaityk Byčer Stou) savo romane «Dėdės Tomo trobelė» (yra ir lietuviškas vertimas).

Kokia milžiniška buvo ta prekyba, galime suprasti iš to, kad apie 1860 metus

vergų kasmet būdavo parduodama ne mažiau kaip 40.000,

už kuriuos būdavo paimama milijonai dolerių. Vergų vaisymas

pasidarė stambi pramonės šaka.

duodanti milžiniško pelno, išlaikanti

šimtus tūkstančių žmonių: prievaidų,

valdininkų, pirklių ir kt. Negrai —

vaislingi žmonės, todėl jų skaičius ėmė

gana sparčiai augti. Sakysim, apie 1860 metus visose pietinėse valstybėse, kuriose buvo negrų vergija (vergija buvo tik 7 valstybėse), buvo

apie 5 mil. gyv., iš kurių

3 mil. negrų vergų (daugiau negu pusė). Tuo pačiu lai-

ku šiaurinėse valstybėse, kuriose vergijos nebuvo, buvo jau apie 25 mil. gyv. (viso 30 mil. gyv.; vadinasi, nuo 1930 m. paaugo apie 20 mil. gyv.

Šitokia baisi padėtis net antrojo devynioliktojo amžiaus pusėj visiems kultūringiems žmonėms akis badyte badė. Vis daugiau ir daugiau ėmė atsirasti balsų, reikalaujančių išlaisvinti vergus negrus, nes ir jie juk yra žmonės, o ne gyvuliai, vis daugiau ir daugiau, ėmė kilti balsų, reikalaujančių panaikinti tą kultūros ir civilizacijos gėdą — vergiją. Bet pietinių valstybių gyventojai, o ypač milijonieriai medvilnės plantacijų savininkai, apie vergijos panaikinimą nė girdėti nenorėjo. Jie suprato, kad čia išsprūstų iš jų rankų pelno šaltinis, nes samdyti darbininkai ir mažiau tenubirbs, ir brangiai kainuos.

Kadangi šitie milijonieriai turėjo labai didelės įtakos visome respublikos gyvenime, tai ilgą laiką prieš juos niekas nedrįso eiti, visi kentėjo ir kažko laukė. Iš šitų milijonierių tarpo, arba jiems palankių asmenų, visuomet būdavo išrenkami visų J. V. prezidentai (Vašingtone); todėl apie vergijos panaikinimą vis negalėjo būti ir kalbos. Bet štai pagaliau šiau-

rinėse valstybėse įsikuria nauja respublikonų partija, kuri 1854 mt. išstato per prezidento rinkimus ir savo kandidatą iš šiaurinių valstybių.

Tačiau jie pralaimi: vėl išrenkamas pietinių valstybių kandidatas. Bet štai 1860 met. per prezidento rinkimus buvo išrinktas šiaurinių valstybių kandidatas, aiškus vergijos priešininkas, Abraomas Linkolnas.

Jis išrinktas 1860 mt. lapkryčio mėn. 6 d., o prezidentauti turėjo pradėti 1861 mt. kovo mėnesio 4 d. Abraomo Linkolno išrinkimas J. Valstybių prezidentu buvo lyg koks signalas savitarpiniam Jengtinų Amerikos Valst. karui

Mat, pietinės valstybės nesutiko panaikinti vergiją ir nutarė nuo šiaurinių valstybių atsiskirti ir įkurti naują respubliką iš pietinių valstybių. Jau gruodžio mėn. 20 d. Pietų Karolinos kongresas paskelbė atsiskyrimą nuo Jungt. Valst. Po to pasekė ir kitos pietinės valstybės. Jos tuojau surinko kariuomenę ir pradėjo puliti šiaurines valstybes. Čia plačiau apie šią karą nerašysiu (gal būt kuomet nors prie progos tsks apie tai kitą kartą parašyti).

Taip šitas karas turėjo išspręsti ar vergija bus panaikinta, ar ne. Pirma vyko Pietinėms valstybėms, bet pagaliau nugalėjo šiaurinės valstybės. Karas baigė 1865 m. vasarą, bet jau 1863 metais rugpiūčio mėn 22 d. Abraomas Linkolnas šleido deklaraciją, kuria pagaliau panaikinta

negrų vergija Amerikoje.

Taip Linkolnas panaikino tą gėdą, kurį gulė ant visų baltųjų.

1864 metais vėl buvo prezidento rinkimai. Išstatyti du kandidatai: buv. prezidentas Abr. Linkolnas ir Mak-Klellanas. Jei būtų išrinktas Mak-Klellanas tai vergija nors oficialiai ir panaikinta, būtų faktinai pasilikusi, nes jis nebuvo prieš vergiją griežtai nusistatęs. Tačiau

prezidentu vėl išrį ktas Abraomas Linkolnas.

Pietiečiams, kurie jau buvo baigiami nugalėti, nebeliko vilties «išgelbėti» vergiją. Tuomet, štai, jie griebėsi pakutinės priemonės. 1865 metais balandžio 14 d. Vašingtone buvo suruoštas iškilmingas vakaras į kurį atsilankė ir prezidentas Linkolnas. Jis vaidinimo metu sėdėjo savo ložėj. Ir štai pasigirsta šūvis ir iš antro aukšto nušoka žmogus šaukdamas: «Sie semper tyranni!» («taip visuomet bus tyronams!») Šitas žmogus nušovė prezidentą Linkolną, vadinamas jį tironu todėl, kad panoro panaikinti negrų vergiją. Taip žuvo tas kilnus ir pašventęs žmogus, tas vienas žymiausias J. Amerikos Valstybių prezidentų. Šiomet bal. m n. 14 d. suėjo 70 mt. nuo jo mirties. Ta proga čia pažiūrėjome įjanuometinę Ameriką ir kilnų jos sūnų — prezidentą Linkolną. (Galas)

S. C. Cmkus.

Mat, pietinės valstybės nesutiko panaikinti vergiją ir nutarė nuo šiaurinių valstybių atsiskirti ir įkurti naują respubliką iš pietinių valstybių. Jau gruodžio mėn. 20 d. Pietų Karolinos kongresas paskelbė atsiskyrimą nuo Jungt. Valst. Po to pasekė ir kitos pietinės valstybės. Jos tuojau surinko kariuomenę ir pradėjo puliti šiaurines valstybes. Čia plačiau apie šią karą nerašysiu (gal būt kuomet nors prie progos tsks apie tai kitą kartą parašyti).

Taip šitas karas turėjo išspręsti ar vergija bus panaikinta, ar ne. Pirma vyko Pietinėms valstybėms, bet pagaliau nugalėjo šiaurinės valstybės. Karas baigė 1865 m. vasarą, bet jau 1863 metais rugpiūčio mėn 22 d. Abraomas Linkolnas šleido deklaraciją, kuria pagaliau panaikinta

negrų vergija Amerikoje. Taip Linkolnas panaikino tą gėdą, kurį gulė ant visų baltųjų.

1864 metais vėl buvo prezidento rinkimai. Išstatyti du kandidatai: buv. prezidentas Abr. Linkolnas ir Mak-Klellanas. Jei būtų išrinktas Mak-Klellanas tai vergija nors oficialiai ir panaikinta, būtų faktinai pasilikusi, nes jis nebuvo prieš vergiją griežtai nusistatęs. Tačiau

prezidentu vėl išrį ktas Abraomas Linkolnas.

Pietiečiams, kurie jau buvo baigiami nugalėti, nebeliko vilties «išgelbėti» vergiją. Tuomet, štai, jie griebėsi pakutinės priemonės. 1865 metais balandžio 14 d. Vašingtone buvo suruoštas iškilmingas vakaras į kurį atsilankė ir prezidentas Linkolnas. Jis vaidinimo metu sėdėjo savo ložėj. Ir štai pasigirsta šūvis ir iš antro aukšto nušoka žmogus šaukdamas: «Sie semper tyranni!» («taip visuomet bus tyronams!») Šitas žmogus nušovė prezidentą Linkolną, vadinamas jį tironu todėl, kad panoro panaikinti negrų vergiją. Taip žuvo tas kilnus ir pašventęs žmogus, tas vienas žymiausias J. Amerikos Valstybių prezidentų. Šiomet bal. m n. 14 d. suėjo 70 mt. nuo jo mirties. Ta proga čia pažiūrėjome įjanuometinę Ameriką ir kilnų jos sūnų — prezidentą Linkolną. (Galas)

S. C. Cmkus.

Lietuvos Naujienos

Burtininkų antplūdis Rokišky

Su pavasariu atplaukė įvairių šmugelninkų ir burtininkų. Vyras ilga nosim, pats ilgas ir lenktas, kaip kakani, apsirengęs margais šilko drabužiais, pranašauja žmonių laimę. Mokestis nuo 2 iki 15 lt. Už 15 lt. pasakoma net kada mirtis ateis. «Pacijentų» tiek daug, kad kaikurio išlaikoma savo eilės po 8-10 val. Balandžio 7 d. ir Rokiškio apylinkės kaimuose pasirodė mažesnio rango burtininkas, kuris turi pasisekimo moterų ir merginų tarpe. Natkuškių kaime viena moterėlė nusiskundė, kad jos vyras nemylė. Burtininkas išrašė tokį vaistą: «Paimti lapų tūzą ir perkirpti į keturias dalis. Tik reikia saugoti, kad neperkirtum tam tūzui širdelės. Tada tuos kortų šmotelius reikia

pririšti prie krūtinės ir išnešioti 3 mėnesius. Po 3 mėnesių tas kortas reikia paduoti čigonei, kuri turės įteikti tam vyriškiui pačiupinėti, kurio meilės norėtum. Čigonei reikia atlyginti 3 blizgančiais pinigais.

Burtininkas turi pasisekimo, kas rodo, kad Rokišky dar labai trūksta apsišvietimo.

Kokiomis ligomis žmonės miršta Lietuvoje

Lietuvoje kas metai miršta apie 35,000 žmonių. Dalių jų mirties priežastis sunku nustatyti. Tačiau daugelis žmonių miršta dėl įvairių sunkesnių ligų. Centraliniam Lietuvos statistikos biurui pavyko surinkti ir nustatyti kiek ir nuo kurių ligų Lietuvoje miršta žmonės. Pasirodo, kad

1935 metais per pirmuosius du mėnesius Lietuvoje nuo džiovos mirė 522 žmonės, nuo kitų infekcinių ligų 791 žmogus, nuo vėžio ir kitų navikų — 179 žmonės, nuo reumato ir kitų bendrų ligų — 107 žmonės, nuo nervų sistemos ligų — 339 žmonės, nuo kraujotakos organų ligų — 483 žmonės, nuo kvėpuojamųjų organų ligų — 1,164 žmonės, nuo virškinamųjų organų ligų — 364 žmonės nuo šlapimo ir genitalinių ligų — 108 žmonės, nuo nėštumo ir gimdymo ligų — 90 žmonių, nuo odos ir kaulų ligų — 155 žmonės, nuo priglindinčių trūkumų — 316 žmonių, nuo senatvės — 1,612 žmonių, prievartos mirtimi — 144 žmonės ir nuo nenustatytų ligų bei priežasčių — 1,370 žmonių.

Palyginti su pernai metų tuo pačiu laiku, Lietuvoje žmonių mirtingumas padidėjo. 1934 metais sausio ir vasario mėnesį mirė 5,916 žmonių, o šįmet — 7,744 žmonės.

mu Lietuvoje vis didėja. Todėl yra išleistas sumanymas, kad paštas būtų vežiojamas lėktuvais. Lietuvos pašto valdyba tam pritaria.

Tauragėj sukruoto laisvamaniai

Tauragės mieste yra nemažai laisvamaniškos pakraipos žmonių, kurie iki šiol nėra susiorganizavę į draugiją. Kadangi organizuotumas yra būtinas dalykas, tai keli asmenys imasi iniciatyvos suburti visus laisvos minties žmones į draugiją. Atsirado žmogus, kuris duoda laisvamanių kapinėms steigti žemės.

Ar bus gyventojų surašinėjimas

Centralinis statistikos biuras buvo nustatęs šįmet padaryti visuotinį gyventojų surašinėjimą. Mat, kas peakti metai, visur daromi visuotiniai gyventojų surašinėjimai statistikos mokslo tikslams. Valstybės biudžeto projektan šiam reikalui buvo įtraukta per 300,000 lt., bet ministerių kabineta, priimt biudžetą, tą sumą išbraukė.

—Nepasitenkinimas pašto lėtu-

Dantų gydytoja

Dr. B. Levin

Diplomuota Saratovo universiteto ir buv. prof. Tišinskogo asistentė Lvove. Gydo, traukia ir dēda dantis. Kainos pigios. Ligonius priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak.

Kalba rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis.
Adresas Rua José Paulino, 109. Tel. 5-6307
(virš lietuviškos vaistinės José Paulino).

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijos, Rygos ir Rio de Janeiro universitetų. Vidujinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų specialistas. Gonoreja — Sifilis.

Gydymas kalnų saule.

Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak.
Susikalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga 37-A. 1-as aukštas
Tel. 4-1705.

Siuvykla 1-mos Rusies

„Chic Argentino“

Priimama visų vyrų ir moteriškų rūbų. Darbas atliekamas pagal paskutinės mados. Kainos pigios. Taipgi siuviami ir gatavų vyrų ir moteriškų rūbų geriausios medžiagos, grožiausiu pasiūty nuo 35\$000, kojinių, baltinių, kaklaraiščių ir tt. ir tt. Kalbama lietuviškai

Su pagarba JOKUBAS VIDZERAS & Cia.

DIPLOMUOTAS KIRPĖJAS BUENOS AIRES

Rua Santa Ephigenia, 53

SÃO PAULO

EMPRESA MARITIMA TRANSATLANTICA

R. BENJAMIN CONSTANT, N. L. T. AND

(ESQ. PRAÇADASE)

SÃO PAULO

TELEPHONE: 2-7485

TELEGRAMMAS: TRANSMAR-S.PAULO

Laivakortės

šamados su ir be depozito (užstato), išėmimas čekių.

Pasai

ir

Vizos

Be jokių tarpininkų kainas patikrinkite pas mus

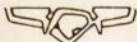
KAINOS LABAI ŽEMOS

SIUVYKLA LIETUVA

Kazio Žebrausko
Rua Duque de Caxias, 63

Siūvame vyrų rūbus pagal paskutinių madų (figurinių). Darbas garantuotas ir Tautiečiams darome nuolaidas. Medžiagų pasirinkimas taipgi yra vietinių ir užsienietinių.

Adresas: rua Duque de Caxias, 63
SÃO PAULO

TABAKO ISDIRBINIU FABRIKAS "VERA CRUZ"

Rua da Mooca, 458 - 460 Teleph. 9-1139 — S. PAULO

JOSÉ FERREIRA & CIA.

Demesio!

Ponai rūkytojai, mes turime didelį pasirinkimą palaido tabako visokių rūšių, cigarečių popierio, ir kitka, kas reikalinga rūkytojui
KAINOS NEGIRDETAI ŽEMOS

SIUVYKLA

ESTAN

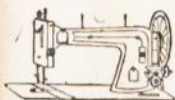

Lietuviai — vyrai, ponios, panelės norėdami palaikyti savo elegantiškumą ir sutaupyti savo sunkiai uždirbtus pinigus, kreipkitės į Stasio gliktą siuvyklą. Tai vienintelė, kuri dirba už prieinamas kainas ir atvyko už darbą. Ten pat yra specialus skyrius moteriškoms rūbams, ypač paltais ir kostiumams
Rua da Conceição, 79-a. S. Paulo. Prieš Luz stotį

Dėmesio

Pasų metrikų ir kitų dokumentų vertimai iš lietuvių ir kitų kalbų Portugalų kalba — Paruošiamės pildyti dokumentus, Carteiros de Identidade, Chamadas. — Rašome laiškus kontroliuotojams, prašymus, paraiškimus, kopijas, ir kt. Reikalui esant, ekspresu. Rua da Mooca, 424 S. PAULO

Siuvamos Masinos

Padėvėtoje siuvamos masinos, beveik naujos, digiausiomis kaitomis, tik

CASA ADÃO

R. Conselheiro Ramalho, 274
Kampa: Av. Brigadeiro Luiz Antonio
Telefonas: 7-6191.
Persiuntimas interieran mūsų sąskaiton
Bondes: 3, 5, 30, 47.

DANTU GYDYTOJAS JOSE LEVKOVICH

R. Silva Pinto, 264 (ant. 46) B. Ret.
Atsižvelgdamas į sunkų laiką, nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba sidabro purceleno 8\$000; gryoaukso danties vainikėlis 4\$000. Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

DR. H. S. MINDLIN

RUSU MEDIKAS

Vidujinių, moterų ir venerinių ligų gydytojas.

Priėmimo val. nuo 2 iki 6 val.
Telefonas 4-5515

R. Barão de Itapetininga, 10
9 aukštas. — Salės 920-918

Buto telefonas: 4-0854

FOTOGRAFAS IS KAUNO

GILUC

savo menišku darbu daro moderniskas visokių rūšių fotografijas iš geriausios užsieninės medžiagos papiginta kainom. Be to, europiečiams daroma nuolaida.

Adresas: Rua José Paulino, 118a
Bom Retiro.

„L. Aidas Br.“ metams kaštuoja 12\$. Pinigus siųsti įvertintam laiške adresu „L. A. B.“ R. da Mooca, 424.

Prof. Dr. Mario Gnecco

Ir gydytojo padėjėjas
I. Garlo

Akušerija, moterų ir vyrų ligos, sifilis, sankeris, tripeis pagydoma laike 3 — 5 savaitių. Odo, vidujinės ir mažia kraujystės ligos. Vederiuoka pagydo be operacijos. Kalba lietuviškai ir kitomis kalbomis.

Priėmimo valandos nuo 2 iki 7 val. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 11 val. Rua Barão Paranapecaba 5, 1 aukštas salė 5 (prie Largo da Sé)

DAKTARAS A. JAZARA SNEGE

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujinių, venerinių ir moteriškų ligų specialistas, chirurgas. Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak. Ladeira Porto Geral, 12, salės, 4 ir 5, (kampas rua Boa Vista ir 25 de Março). Gyvenamoji vieta ten pat 5 aukšte. Telefonas 2-5068

Rukantieji!

PRIVALOT žinot, kad malonu ir pigu rūkyti nekenksmingo ir nikotinės gilzės, kurių mundštukuose yra vata ir sunaikina nikotiną. Labai pigiai kaštuoja: 100 ŠTUKU 600 REISU, 1000 ŠT. — 4\$500, taip mašinėlė dirbti papirosams kaštuoja 1\$000. Persiuntimas interieran 1000 št. gilzų — 6\$000.

RUA S. CAETANO, 208 — S. PAULO

Casa Genny

Papirosinė popiera „Paris“ 100 knygučių ir vienas kartonas 12\$000.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro, 32 sobroloja Tel. 2-6393
S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: chamadas, naturalizacijos, carteira de identidade ir kitus dokumentus.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Siuvykla Marijampolė

Priimame vyriškų rūbų užsakymus. Darbas atliekamas pagal naujausios mados ir užsakytojo norą. Turime pasirinkimui medžagų vietinių ir užsieninių. Kreipkitės visuomet į mūsų siuvyklą at ruo Taquary 24 (priekamroa da Mooca)

A Nizevičius

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“

Įsteigta 1890 metais
Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė papildinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.
Arthur Schmidt

Rua São Caetano, 111
(senas nr. 103) S. PAULO
Telephone 4-5576

Vaistinė PASSERINI

Provizoriaus
CARLOS PASSERINI

Leidžiame adatas. Kainos pigos. Patarnaujame ir naktį.

Rua Dr. Silva Pinto, 267
(Bom Retiro).
Telephone 5-3584,
S. PAULO

LABORATORIJA

MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS

(Nugarakaulio smegenų kraujas šlapimo ir išmatų)
Tikras ir geras.

Dr. M. KANDIA IR A. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

LIETUVIŠKA VAISTINE

“José Paulino”

RUA JOSÉ PAULINO, 109 Teleph. 5-6307
(BOM RETIRO)

Visokių vaistų, parfumerijos daiktų, perryšimo medžiaga pigiausiomis kainomis.

Su pagarba Provizorius A. RUMMEL
Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 5 iki 9 v. v.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto)

su didele praktika Europoj ir Brazilijoj.

Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų specialistas
LABORATORIA: nugarakaulio smegenų, šlapimo ir išmatų ištyrimas. Ligonius priima nuo 3 iki 9 val. vak. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta
Rua Ypiranga, 15, app. 4 - Telef. 4-0316 - S. PAULO

Charutaria Central da Mooca

Isteigta 1915 metais

Eduardo Rodrigues

Visokiausios rūšies cigarai, charutai, papirosams dirbti ir kiti reikalingi rūkanties dalykai. Taip pat geriausios rūšių tabakas palaidas, pokelialis ir „corda“.

Pasirinkimas didžiausias pagal vartotojo pageldavimą.
S. Paulo, Rua da Mooca, 420. Tel. 9-1264.

MASKVA

SAUL ROITMAN

Praneša savo tautiečiams, kad krautuvėje Maskva Jūs galėsite gauti visokių iš užsieninių valgomų daiktų kaip silkų, Visockio Arbatos, Rusiškos Degtinės. Pagaminame šiaipgi dešrų, mėsą, lietuvius. Viskas pagaminta pagal izraelitų papročius. Paruošime valgius vestuvėms, krikštynoms ir pokiliams per 24 vl. Taipgi siūnėme ir interieran. Turime visuomet rugintės duonos. Visada švieži
Rua José Paulino 123
Phone 5-5841

LIETUVIŠKA

SPAUSTUVĖ

rua da Mooca, 424

Atlieka visokius spaudos darbus įvairiomis kalbomis. Darbas atliekamas švariai, greitai ir pigiai. Reikalui esant, visuomet kreipkitės tik į Lietuvišką Spaustuve

R. da Moo'ca, 424

Daktaras A. M. Kandia

Venerinių, vidujinių ir vaikų ligų. Priima: nuo 9-11 v. ir nuo 3-9 v.
Analizė ligoniams nemokama.

Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštas.
Tel. 4-0218.

Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai

Dr. ADOLPHO TAUBKIN ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo Fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (ipotikos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukštas
Telef. 2-1629
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val. vak.

KALBA LIETUVIŠKAI

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Davatku balių bašios pestynės

Nuslėgę svačjai „pašventino“ „Dariaus — Girėno“ salę

Pereitą šeštadienį, birželio 1 d., iš Villa Bellos špitolninkė Majienė su savo katalikiška Moterų Draugija, Mokos lietuvių mokyklos «Dr. Vinco Kudirkos» rūmuose, «Darius — Girėno» salėje, surengė balių. Nors Mokyklos rūmuose yra nutarta per parengimus nelaikyti jokių svaiginamųjų gėrimų, bet katalikiška moterų draugija kaipgi apseiti gali be šnapso? Dėl to ir mūsų špitolninkės dėl gerinio biznio nutarė keletą dešėtkų literiukų «šventos Izabelės ašarų» atsigabenti ir pavaišinti savo svečius. Majienė, kaip vyriausia cįdavatkė, šnapso reikalą pavėdė žinomai karčiarninkei «lietuviškų namų» gospadinai Vagnerienei, o pati vyriausioji cįdavatkė, linksmino svečius. Besilinksmindami svečiai tiek rusišnapsavo «šventos Izabelės ašarom», kad net pradėjo vieni kitiems antausius lyginti. Kilo didelės pestynės. Iš buto skrido bonkos per «Darius — Girėno» salę ir sprogdamos aptaškė sienas. Salės langai pradėjo birėti. Katalikiškų moterų draugijos balio dalyvių pakaušiais tokėjo kraujas. Pašaliniai gyventojai išgirdę bašų triukšmą, bonkų skambėjimą, langų birėjimą ir žmonių ryksmą, pašaukė policiją. Mūsų patriotus ir įsikarščiausias davatkas policija nuramino. Daugiausiai nukentėjo davatkų baliuje tulas Sinkeičius «vittietis», o laimėtojai išėjo «lituaniečiai». Majienė su Vagneriene nukentėjo tuo, kad neteko keletą tuzinų alaus, mat, alaus bonkos buvo panaudotos kaip ginklai. Po šito balio, ant rytojaus, «Darius — Girėno» salė atrodė kaip kiaulininkas: durys kraujais aptašytos, ant grindų pritriuškinta bonku, langai be stiklų, sienos aplaistytos šnapso ir alumi.

Tai toks buvo mūsų cįdavatkų ir patriotų pasirodymas, kuris rodo, kaip jie kolia lietuvių vardą. O tokių pasirodymų būna daugybė.

S. V-r.

Ir choristai pešasi

Pereitą antradienį giesmininkai viltiečiai susirinko į mokyklą giedoti ražančiaus. Begiedodami giesmininkai susižnairavo ir prasidėjo pestynės. Ir iš taip vožnių giesmių išėjo ne Dievui garbė, o didelė kiaulystė. Mūsų škaplierninkai ir patriotai neapsolina be pestynių. Toks jau mat karingas patriotų kraujas.

X.

Padėka

Nuoširdžiai dėkoju geriesiems savo taūtiečiams, kurie, tragiškai žuvus mano broliui Mykolui Lašinskui, aukavo jo likusiems našlaičiams vaikams. Aukų surinkta 178\$800.
Adolfas Lašinskas.

(Tąsa iš 2-ro pusl.)

davo savo konsulato, kaip maro. Esant kokiam reikalui, jie kreipėsi į svetimų valstybių konsulatus, o ne į savo.

Už konsulato sienų Mačiulis jau tūsi ne mažesniu viešpačiu. Jis stengėsi paimti į savo rankas lietuvių ekonominį, kultūrinį ir visuomeninį veikimą ir visur jame vadovauti. O kas jo užmačioms nepritarė, tas pasiliko jo priešas. O tokių priešų Mačiulis susilaukė daugybę. Net ir geriausi jo draugai išstojo prieš jį. Jis gaunamas iš Lietuvos bedarbių šelpimui pašalpas sunaudojo laikraščio leidimui ir apmokėjimui savo šalininkams nuolatinių «socialių pašalpų».

Mačiulis gali pasigirti mokyklų pastatymu. Bet tai nėra jo nuopelnas. Nė vienai mokyklai Mačiulis nėra paaukavęs nė vieno reiso savų pinigų. Lietuvių mokyklos pastatytos iš Lietuvos valstybės išdo pinigų ir duosnios lietuvių visuomenės ir išsviū pašalpos.

Mačiulio teigiami darbai neatsveria tu blogybių, kurias jis padarė kolonijai per šešis metus.

Bičiulis.

Paiėškojimas

Paiėskau Jurgio Bendžiaus labai tūriu svarbų reikalą. Kas apie jį žino, bei jo paties prašau atsišaukti: paiėško sesuo, Anelė Raulinaitienė, rua da Mooca 424 S. Paulo.

PARDAVIMAI

PARDUODAMA žemės 200 kv. metrų sklypas labai geroje vietoje, sklypas kampinis. Nuo stoties S. Caetano 5 minutės kelio. Kreiptis: Rua dos Pitures, 35—VILLA BELLA

Parsiduoda VILLA BELLOJ žemės sklypas su namu. Namas iš 4 kambarių ir virtuvės. Parduodama labai pigiai dėl priežasties išvaziavimo į Lietuvą. Kreiptis pas Kazį Matuzonį krautuvėn,

Gromata Dédei Petrai

Bon die dédulė! Sveikinu tamstą lapą, taigi ir pasistengėm nors tū paduodamas savo baltą ranką ir apznaiminu, kad aš ir visą mūsų paamilija sužinojė, kad dédé Petras priverstinai Braziliją apleidi, iš džiaugsmo net apsiverkėm.

Paskutinę savo gromatą, dédulė, rašei turbūt, smarkiai įkaušęs, nes aš ją perskaitęs net iš abiejų galų nieko nagalėjau suprasti. Išėina lyg taip, kaip vaikų pradžiamoksly: mala, mala, mama mala, dédé Petras virė smalą...

Ar jau reikia didesnės nesąmonės, paskutinėj savo gromatoj mūsų koloniją dédé Petras iškėliai į padanges, jos piliečius išvadinai geros valios, atviros širdies žmonėmis, tamsia minia...

Niaugi dédulė, taip greit užmiršai savo fabrikuotą iš 1932 «Me džiaga būsimai istorijai», kur tie patys žmonės išvadinai kriminalistais, arkliavagiais, komunistais ir kitokiais? Pasakyk dėdei Petrai, kada tamsta melavai, tuomet ar dabar?!

Bereikalo dėdei Petrai užstoji savo gazietą «Lietuvis», ir, neva, jos bendradarbius, sakydamas, kad jie rašdami pramanytus pletkus pasirašo pavardes. Kliedi dédulė, ar lyčnė maulė ištraukei. Tik prisimink tamsta Spaigį, A. Kerčtoją, Varvolį, Lietuvį ir kitus, kurie reiskia vieną dėdę Petrą keliose asabose.

Jeigu kuomet nors kokis klapčiukas ar zakrastijonas, kad ir pasirašė tikra pavarde, tai kitaip ir būti negalėjo, juk jie visi nuo dėdės Petro priklauso...

Kam dėdė Petras karščiuojasi ir įrodinėji savo gazietos «Lietuvis» naudingumą ir jos krikščionišką pakraipą. Tamsta gerai žinai, kad ta gazieta ne mums reikalinga, bet tamstai, kurioj pats «nenuilstamai» per šešis metus save gyrei, o visą koloniją šmeižei ir niekinai. Kam dar kalbėti apie neperkamą sąžinę, kuri senai jau parduota...

Piktiniesi dédulė, kad tamstos tavorsčiai rinko parašus. Niaugi dėdei Petrai užmiršai, kad visuomet išvykstantį atostogą tokiai vožnai asabai, kaip tamsta, reikia įteikti «Adresų:

stantėlį tokių parašų surinkti... Matau, kad tamsta už tai esim mums dėkingas ir net kvieti valstybiškai nusitačiusią visuomenę į savo išleistuves. Gerai, pribūsime! Tik man neaišku, kaip bus tuomet, kaip pradėsim traukti kleboniškus, o dėdės Petro honoravi strūžai (skautų garbės sargyba) seilę varvys. Tuomet jiems taip bus, kaip toj pasakoj: «ir mes ten buvom, midų, alų gėrėm, per barzdą varvėjo, burnoj nieko neturėjom»...

Vargšė Iniciatorių Grupė, susirūpinus laksto po karčiamas ir skundžiasi, kad niekaip negali išgalvoti, kokią išleistuvių dovaną dėdei Petrai pirkti, nes dédulė būdamas labai «taupus» per mažai tam tikslui davė «smulkių». Nusiramikite piliečiai! Mano razumu geriausia dovana bus tabakerka... Nes visa kolonija urmu ruošiamės dėdę Petrą 24 ber. 1935 m. išlydėti į Lietuvą, bet dabar, dėka Iniciatorių Grupės žiopliskumui ir ne paskelbus viešai iš kurios stoties tamsta išvaziuojai, savo sumanymą mes negalim įvykdyti, nors buvo manyta išleistuvės padaryti demokratikos su dovanėlėmis...

Paduodamas savo baltą ranką sakau čiau. Lyg pasimatymo Lietuvoj!

Garsonas.

P.S. Bejė, vos neužmiršai! Išsivežki dėdei Petrai iš mokyklų savo portretus, nes girdėjau, kad ruošiasi juos su degutu išmalevoti.

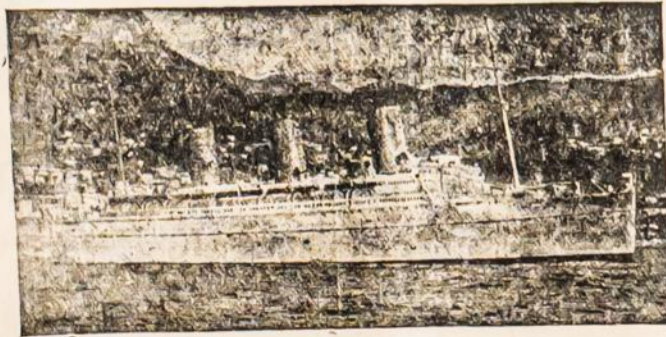
G.

Apsivedimui

Jaunas vaikas, 25 metų amžiaus, rimtas, laisvų pažiūrų, linkimo budo, paiėško panelės, nuo iki 24 m. kuri mėgsta gyventi Rio Janeire. Tikslas apsivedimas. Su mu laišku pageidauju ir fotografuoti Pareikalavus gražinsiu. Atsakysiu ir rimtus laiškus. Paslapti garantuoju. V. U. Caxias, E. F. Leopoldina Rio de Janeiro.

Laivu Agentūra „BREMEN“

RUA S. BENTO, Nr. 64 Tel. 2-6460.

ŠAMADAS IR LAIVAKORTES IS EUROPOS

Agentūra praneša savo klientams, kad ji atnaujino patarnavimą šamadų daryme, paruošdama jas labai greit ir pigiai. Laivakortės duodamos išsimokėjimui labai geromis sąlygomis.

VILLA ZELINA

AUKŠTA VIETA, GERAS ORAS, PLAČIOS GATVĖS, SVEIKAS VANDUO, ELEKTROS ŠVIESTA, LIETUVIŲ BAŽNICA IR T.T. BONDŽIŲ, AUTOBUSŲ IR TRAUKINIŲ SUSISIEKIMAS SKUBEKIT. ĮSIGYTI NUOSAVA ŽEMĖS EKLYPĄ! DUODAMA MATERIOLAS IŠSIMOKĖJIMUI. DAR YRA ŽEMĖS PO 100000 UŽ M. ILGAM IŠSIMOKĖJIMUI. TEIRIAUTIS: PRACA ANTONIO PRADO NĖS SOB. TELEPHONE 2-5023

VIETOJE: PAS KARLOS KORKIČCHKO AV. ZELINA NR 33 ŽEMĖS SAVININKAS CLAUDIO MONTEIRO SOARES.